

نظام رتبه‌بندی لایدن^۱ (۲۰۲۰)

• مقدمه

مرکز مطالعات دانشگاه علم و فناوری لایدن، فعالیت خود را در هلند از سال ۲۰۱۱ در زمینه ارزیابی عملکرد علمی دانشگاه‌های جهان آغاز نموده است. در سال ۲۰۲۰ این موسسه ۱۱۷۶ دانشگاه برتر جهان را از حدود ۶۵ کشور، بر اساس شاخص‌های علم‌سنجی رتبه‌بندی نموده است. مبنای انتخاب این دانشگاه‌ها، تعداد تولیدات علمی نمایه شده آنها در پایگاه استنادی web of Science می‌باشد. به این ترتیب که هر دانشگاهی که در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸ حداقل ۸۰۰ تولید علمی نمایه شده در این پایگاه استنادی را داشته باشد، در این رتبه‌بندی لحاظ می‌گردد. لازم به ذکر است صرفاً تولیدات علمی از نوع review article, research article مورد محاسبه قرار می‌گیرند. کلیه اطلاعات مربوط به دانشگاه‌ها توسط این نظام گردآوری شده و دانشگاه‌ها در آرایه اطلاعات به این نظام نقشی ندارند. این نظام علاوه بر رتبه‌بندی کلی خود، دانشگاه‌ها را در ۵ حوزه موضوعی و بر اساس منطقه/کشور نیز رتبه‌بندی می‌نماید.

• شاخص‌های ارزیابی

ردیف	گروه شاخص	شاخص و تعاریف
۱	تاثیر علمی	تعداد مقالات (P): ^۲ تعداد مقالات دانشگاه بدون احتساب مقالات منتشر شده با همکاری سایر دانشگاه‌ها و موسسه‌ها و مقالات مشترک بین‌المللی در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۵.
۲		تعداد/ سهم مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی (P/PP top 1%)
۳		تعداد/ سهم مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی (P/PP top 5%)
۴		تعداد/ سهم مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی (P/PP top 10%)
۵		تعداد/ سهم مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی (P/PP top 50%)
۶		تعداد/ میانگین امتیاز استناد ^۳ (TCS /MCS): تعداد/ میانگین امتیاز استناد به تولیدات علمی دانشگاه
۷		تعداد/ میانگین نرمالیزه امتیاز استناد ^۴ (TNCS /MNCS): تعداد/ میانگین امتیاز استناد به تولیدات علمی دانشگاه بر اساس رشته و سال.

1-Leiden Ranking

2-Number of publication¹⁴

3 The number and the proportion of top 1% publications

4 The number and the proportion of top 5% publications

5- The number and the proportion of top 10% publications

6- The number and the proportion of top 50% publications

7-Mean Citation Score

8- The total and average Normalized Citation Score

ردیف	گروه شاخص	شاخص و تعاریف
۸	همکاری‌های علمی	تعداد مقالات (P): تعداد مقالات دانشگاه با احتساب مقالات منتشر شده با همکاری سایر دانشگاه‌ها و موسسه‌ها و مقالات مشترک بین‌المللی در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۵.
۹		تعداد/ سهم مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها (P/PP collab)
۱۰		تعداد/ سهم مقالات مشترک با سایر کشورها ^۲ (P/PP int collab)
۱۱		تعداد/ سهم مقالات مشترک با صنعت ^۳ (P/PP industry)
۱۲		تعداد/ سهم مقالات مشترک با مسافت‌های جغرافیایی کوتاه (P/PP <100km) ^۴
۱۳		تعداد/ سهم مقالات مشترک با مسافت‌های جغرافیایی طولانی (P/PP >5000km) ^۵
۱۴	مقالات دارای دسترسی آزاد	تعداد/ سهم مقالات دارای دسترسی آزاد ^۶
۱۵		دسترسی آزاد طلایی: تعداد/ سهم مقالات دسترسی آزادی که در مجلات دسترسی آزاد به چاپ رسیده‌اند. ^۷
۱۶		دسترسی آزاد ترکیبی: تعداد/ سهم مقالات دسترسی آزاد که در مجلات دارای دسترسی محدود (مجلاتی که برخی مقالات آنها دسترسی آزاد و برخی از مقالات فاقد دسترسی آزاد می‌باشند) به چاپ رسیده‌اند. ^۸
۱۷		دسترسی آزاد برنز: تعداد/ سهم مقالات دسترسی آزاد که در مجلاتی چاپ می‌شوند که بر اساس سیاست نشریه و ناشر با تاخیر به صورت دسترسی آزاد در اختیار خوانندگان قرار گیرد. ^۹
۱۸		دسترسی آزاد سبز: تعداد/ سهم مقالاتی که توسط نویسندگان در مخازن سازمانی ذخیره شده (Self-Archiving) و قابل دسترس باشند. ^{۱۰}
۱۹		دسترسی آزاد نامشخص: تعداد/ سهم مقالاتی که وضعیت دسترسی آزاد آنها نامشخص می‌باشد. این مقالات معمولاً فاقد DOI در پایگاه Web of Science database می‌باشند. ^{۱۱}

1- The number and the proportion of inter-institutional collaborative publications

2- The number and the proportion of international collaborative publications

3- The number and the proportion of a university's publications that have been co-authored with one or more industrial organizations.

4- The number and the proportion of short distance collaborative publications

5- The number and the proportion of long distance collaborative publications

6- The number and the proportion of open access publications of a university

7- P(gold OA) and PP(gold OA): The number and the proportion of gold open access publications of a university. Gold open access publications are publications in an open access journal.

8- P(hybrid OA) and PP(hybrid OA). The number and the proportion of hybrid open access publications of a university. Hybrid open access publications are publications in a subscription journal that are open access.

9- P(bronze OA) and PP(bronze OA). The number and the proportion of bronze open access publications of a university. Bronze open access publications are publications in a journal that are open access without a license.

10- P(green OA) and PP(green OA). The number and the proportion of green open access publications of a university. Green open access publications are publications in a journal that are also available in an open access repository.

11- P(OA unknown) and PP(OA unknown). The number and the proportion of a university's publications for which the open access status is unknown. These publications typically do not have a DOI in the Web of Science database.

شاخص و تعاریف	گروه شاخص	ردیف
	تعداد کل نویسندگان مقالات دانشگاه ^۱	۲۰
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه به تفکیک جنسیت ^۲	۲۱
	تعداد / سهم نویسندگان مقالات دانشگاه که جنسیت آنها مشخص نمی‌باشد. ^۳	۲۲
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت مرد، نسبت نویسندگان مقالات با جنسیت مرد به تعداد کل نویسندگان مقالات و نسبت نویسندگان مقالات با جنسیت مرد به تعداد نویسندگان مقالات با جنسیت مرد و زن. ^۴	تنوع جنسیتی ۲۳
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت زن، نسبت نویسندگان مقالات با جنسیت زن به تعداد کل نویسندگان مقالات و نسبت نویسندگان مقالات با جنسیت زن به تعداد نویسندگان مقالات با جنسیت مرد و زن. ^۵	۲۴

• ارزیابی موضوعی

در ارزیابی موضوعی این نظام، دانشگاه‌های بر اساس شاخص‌های ۴ گروه تاثیر علمی، همکاری‌های علمی، مقالات دارای دسترسی آزاد و تنوع جنسیتی به تفکیک ۵ حوزه موضوعی، به شرح زیر، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند:

- ✓ علوم بیوپزشکی و بهداشتی^۶
- ✓ علوم زیستی و علوم زمین^۷
- ✓ ریاضیات و علوم کامپیوتر^۸
- ✓ علوم فیزیکی و مهندسی^۹
- ✓ علوم اجتماعی و انسانی^{۱۰}

علاوه بر مقایسه دانشگاه‌ها در ۵ حوزه موضوعی فوق، سهم تولیدات علمی هر دانشگاه در هر یک از حوزه‌های موضوعی نیز مشخص می‌شود (از مجموعه تولیدات علمی، چه تعداد آن به هر یک از حوزه‌های موضوعی اختصاص دارد).

منبع: سایت اصلی لیدن www.leidenranking.com

¹- A. The total number of authorships of a university. Consider for instance a publication that has five authors, of which three report university X as their affiliation and two report university Y as their affiliation. This publication then yields three authorships for university X and two authorships for university Y.

²- A(MF). The number of male and female authorships of a university, that is, a university's number of authorships for which the gender is known.

³- A(unknown) and PA(unknown). The number of authorships of a university for which the gender is unknown and the number of authorships for which the gender is unknown as a proportion of a university's total number of authorships.

⁴- A(M), PA(M), and PA(M|MF). The number of male authorships of a university, the number of male authorships as a proportion of a university's total number of authorships, and the number of male authorships as a proportion of a university's number of male and female authorships.

⁵- A(F), PA(F), and PA(F|MF). The number of female authorships of a university, the number of female authorships as a proportion of a university's total number of authorships, and the number of female authorships as a proportion of a university's number of male and female authorships.

⁶-Biomedical and health sciences

⁷- Life and earth sciences

⁸- Mathematics and computer science

⁹- Physical sciences and engineering

¹⁰- Social sciences and humanities